

Arend Mijs (Anevei):

Groot in duurzame eieren

Nederlandse eierproducenten hebben altijd vooropgelopen wat innovatie betreft, ook op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen. Daardoor zal de nieuwe regelgeving voor pluimveehouders, die in 2012 ingaat, in Nederland niet veel problemen opleveren. In het buitenland is echter niet iedereen omgeschakeld en die laksheid mag niet worden beloond, vindt belangenbehartiger Anevei.

Nederland is de grootste eierexporteur ter wereld. Jaarlijks worden er tien miljard geproduceerd, nog eens bijna drie miljard geïmporteerd en een dikke negen miljard geëxporteerd. Vooral naar Duitsland, dat het afgelopen jaar zes miljard Nederlandse eieren afnam. Die enorme vraag naar eieren bij de oosterburen is mede veroorzaakt door het verbod op legbatterijen dat in Duitsland al op 1 januari 2010 inging, waardoor de Duitse productie grotendeels stil kwam te liggen. De vraag naar Nederlandse eieren steeg zo explosief, dat aan de Nederlandse consument zelfs 'nee' moest worden verkocht.

In Nederland en de rest van de Europese Unie gaat dat verbod pas in 2012 in, samen met een zogenoemd kooiverbod, wat erop neerkomt dat kippen vanaf die datum in diervriendelijker kooien moeten worden gehouden. "Die moeten voorzien zijn van zaken als een schuurstrip waaraan de kippen hun nagels kunnen scherpen,

legnesten en een strooiselruimte. De beschikbare ruimte per kip moet van 550 vierkante centimeter naar 750 vierkante centimeter worden vergroot", legt Arend Mijs uit. Mijs is voorzitter van de Algemene Nederlandse Vereniging van Eierhandelaren Anevei, die 90% procent van alle eierhandelaars, ei-verwerkende producenten en eierpakstations van het land vertegenwoordigt.

Markt niet verstoren

Die nieuwe regelingen zullen in Nederland niet de impact hebben die ze in Duitsland hadden, want Nederland loopt al decennialang op de zaken vooruit, vertelt Mijs. "Tegenwoordig worden er etikettes als 'duurzaamheid' en MVO op geplakt, maar Nederlandse pluimveehouders hebben altijd al geïnnoveerd, al was het maar om de efficiëntie te vergroten en de kosten te verlagen, bijvoorbeeld door energie te besparen. Op het gebied van dierenwelzijn zijn ook al grote slagen gemaakt. Batterij-eieren zie je hier in de winkels al jaren niet meer."

Daar dankt Nederland ook zijn leiderspositie aan, meent Mijs. "Nederlanders zijn altijd meesters geweest in de intensieve veehouderij, op onderzoeksgebied lopen we voorop en voor onze handelspartners zijn we een betrouwbare leverancier met constante kwaliteit."

Dat geldt niet voor iedereen in Europa, en nu 2012 met rasse schreden nadert, ziet menige pluimveehouder de bui al hangen: die gaat het niet op tijd redden. "Ik schat dat straks 30% van de Europese pluimveeproductie niet zal zijn overgeschakeld naar het verrijkte kooisysteem", zegt Mijs. "In Oost-Europa zijn bijvoorbeeld na de toetreding tot de EU begin 2000 veel nieuwe pluimveehouders bijgekomen, met kooien volgens het oude stramien, want dat was het goedkoopst. Die doen niet nu al hun legbatterijen weg."

Maar als die hun eieren straks na 1 januari 2012 gewoon op de markt mogen blijven brengen, ontstaat er oneerlijke concurrentie. De modernere kooien - Mijs hanteert de term koloniehuisvesting - brengen nu eenmaal een hogere kostprijs met zich mee, waardoor er tegen de goedkopere batterij-eieren niet valt op te concurreren. Aan de andere kant zou de markt worden verstoord als niet-gemoderniseerde bedrijven opeens werden geblokkeerd.

Eieren zelf opeten

"Wij willen natuurlijk niet dat goed gedrag wordt bestraft en slecht gedrag beloond", zegt Mijs. In Brussel heeft de Europese organisatie EUWEP, waarin Anevei is vertegenwoordigd, op verzoek van het Europese parlement daarom aan de Europese Commissie een lijst met maatregelen voorgelegd. "Om ervoor te zorgen dat de markt evenwichtig blijft", aldus Mijs. "EUWEP vindt dat landen niet mogen worden beloond voor slecht gedrag. Als er dus niet op tijd is omgeschakeld, moeten die landen hun batterij-eieren maar zelf opeten. Daarnaast willen wij dat tenminste de grotere bewegingsruimte voor de kippen wél wordt gerespecteerd, dus dan moeten pluimveehouders die niet zijn omgeschakeld maar een aantal kippen wegdoen. Ook stellen we voor om een stok achter de deur te houden. Wie in 2012 nog niet is omgeschakeld, krijgt daar maximaal drie jaar de tijd voor. Dan is het echt einde verhaal. Een soepel beleid mag geen vrijbrief zijn voor 64-jarige ondernemers die er over een paar jaar toch mee stoppen en die geen opvolger hebben, om tot het einde dan maar op de oude voet verder te gaan."

Tenslotte stelt EUWEP voor om eieren, die niet volgens de regels van het maatschappelijk verantwoord ondernemen zijn geproduceerd, te gebruiken voor de ei-verwerkende industrie. "Anders wordt een tekort aan eieren in die industrie opgevuld door eieren uit derde landen, die al helemaal niet aan de EU-normen voldoen. Die komen dan lachend de markt innemen, dat kan ook de bedoeling niet zijn."

Braafste jongetje van de klas

Maar luisteren ze in Brussel wel? Mijs: "In Brussel zeggen ze: 'regels zijn regels, en als ondernemers niet tijdig zijn omgeschakeld, is dat hún probleem'. De lidstaten moeten het maar bewaken. Maar wij willen ook graag aandacht voor de mogelijk torenhoge prijzen, de marktverstoring en de fraude die de gevolgen kunnen zijn. Daar moet ook over worden nagedacht. Daar wringt de schoen toch wel, dat men in Brussel niet bereid is om na te denken wat er in 2012 zou kunnen gebeuren."

De Nederlandse overheid is een goede gesprekspartner vindt Mijs, maar aan de andere kant heeft ze het ook erg gemakkelijk dankzij de Nederlandse producenten, die volgens Mijs altijd het braafste jongetje van de klas zijn en als eerste moderniseren en zich aanpassen aan nieuwe regels, lang voordat die worden bekrachtigd. "In Nederland hebben we onze verantwoordelijkheden al jaren geleden genomen, aldus Mijs, "dat is overigens vooral een kwestie van inspelen op de marktwensen." Of er in Nederland ondernemers nog niet tijdig zijn omgeschakeld, kan Mijs niet zeggen. "We gaan dat inventariseren, kijken of zulke ondernemers hier überhaupt bestaan." De vrees bestaat omdat vergunningen door gemeenten en provincies niet tijdig worden afgegeven. Het lijkt ons wel eens dat men op die manier de legpluimveehouders verhindert uit te breiden of om te schakelen."

'Dezelfde eisen binnen en buiten Europa zorgen voor een gelijk speelveld'

Gelijk speelveld

In Brussel speelt ook de import van eieren maar vooral ei producten uit Zuid-Amerikaanse landen als Brazilië, Uruguay, Paraguay en Argentinië. "Daar worden de producenten niet gehinderd door kostprijsverhogende regelgeving op het gebied van diervriendelijkheid en voedselveiligheid. Daar kijken we natuurlijk met argusogen naar." Anevei vindt dat Brussel er ook buiten Europa op moet aandringen dat er voldaan wordt aan bepaalde kwaliteitseisen. "Zodat we tenminste binnen en buiten Europa een gelijk speelveld hebben." De Europese markt heeft volgens Mijs, wat eieren voor de directe consumptie betreft, nog niet veel te duchten van buiten Europa. De consument is allang bereid meer te betalen voor een scharrelei. Maar wat voor eieren er in ei producten zit, daar wordt veel minder op gelet. Hier speelt de hoogte van de prijs een bepalende rol. "En dan zitten ei producenten van buiten de EU wel in een voordelige positie. Ik heb het dan niet over Kroatië, Zwitserland of Noorwegen, want die gaan mee in de Europese trends en die hebben amper exporthoeveelheden ter beschikking."

De ei-verwerkingsindustrie is in Nederland vooral de industrie die eieren tot bevroren of vloeibare halffabricaten verwerkt of tot halffabricaten in poedervorm. Die industrie neemt een steeds groter deel van de ei productie voor haar rekening, en heeft een sterke positie, legt Mijs uit. "De ei-verwerking vereist veel specialistische kennis, en daar is Nederland altijd haantje de voorste in geweest." Toch zal een nieuwkomer op die markt het erg moeilijk hebben. "Het is maar voor enkelen weggelegd om op dat gebied te slagen. De industrie wordt vooral beheerst door grote familiebedrijven."

Peter Breedveld